

Kultūras ministrija

Medijpratība sabiedrības imunitātes stiprināšanai

Mediju politikas nodaļas eksperte
Dr.sc.comm. Klinta Ločmele

2017.gada 11.maijā
*Otrajā Humanitāro zinātņu akadēmiskajā forumā
"Humanitārās zinātnes Latvijas valsts drošībai"*

Kultūras ministrija

Kāpēc medijpratība ir svarīga

Humanitāro un sociālo zinātņu
devums

Kultūras ministrija

Medijpratība

Auditorijas prasme

- lietot medijus,
- meklēt un analizēt informāciju,
- kritiski izvērtēt mediju vēstījumus,
- piedalīties mediju satura veidošanā

Kultūras ministrija

Informācijas vides pārmaiņas

You Retweeted

Vala Afshar @ValaAfshar · 12 Dec 2016

Didn't exist in 2006:

iPhone

iPad

Kindle

4G

Uber

Airbnb

Android

Oculus

Spotify

Nest

Kickstarter

Stripe

Square

Instagram

Snapchat

WhatsApp

192

8.5K

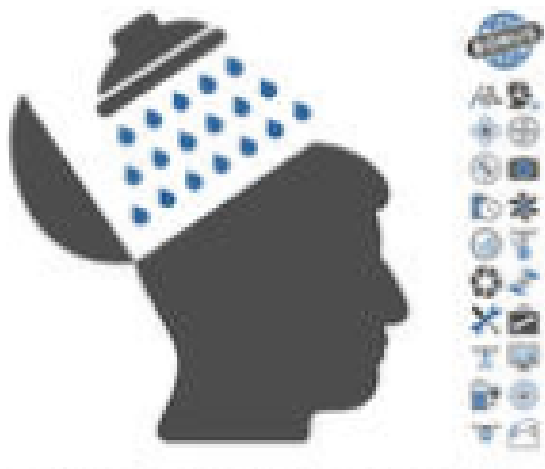

7.3K

Kultūras ministrija

Informācijas vides pārmaiņas II

Kultūras ministrija

NEED TO LOSE 30 POUNDS?
TRY SENA® FREE!*

SENA® is clinically proven to help you lose 30 lbs without dieting or spending all your time working out.** Just sprinkle on your food, eat and lose weight!

GET A GYM BODY WITHOUT GOING TO THE GYM

- ✓ NO COUNTING CALORIES
- ✓ NO STIMULANTS
- ✓ NO PILLS

SPECIAL for OK! readers SENA® OFFER

Doesn't change the taste of your food!

HOW TO SPEAK ENGLISH FLUENTLY IN 1 WEEK

Kultūras ministrija

2 Comments

Image for representational purpose only

London: If you want to speed up your metabolism, then start consuming Gin. A new study study has found that Gin enhances your body's ability to burn calories for an hour after you finish the drink.

Researchers from the University of Sigulda in Latvia said, Gin is made from antioxidant-rich juniper berries which is good for your metabolism and in fact, the mice who were fed regular doses of the spirit, saw a 17 percent increase in their metabolic rate.

Kultūras ministrija

Криevija no 2006.gada cenšas ietekmēt Latvijas kultūras un informācijas telpu

*„[..] Стратегическое направление этого сотрудничества -
сохранение единого культурного и информационного
пространства СНГ, сохранение и укрепление
информационного присутствия России на пространстве
СНГ и стран Балтии [..]”*

Основные направления государственной политики по развитию сферы культуры и массовых коммуникаций в Российской Федерации до 2015 года и план действий по их реализации (2006)

*„82. Укреплению национальной безопасности в области культуры способствуют: [..] развитие **общей гуманитарной и информационно-телекоммуникационной среды [..] в сопредельных регионах[..]”***

Стратегия национальной безопасности Российской Федерации (2015)

Kultūras ministrija

Krievijas naratīvu ietekme un to multiplicēšana vietējos medijos

- Latvija – neizdevusies valsts, tā ir Rietumu marionete cīņā pret Krieviju
- Nacisma, fašisma atdzimšana un glorificēšana
- Integrācijas izgāšanās, mazākumtautību diskriminācija
- Krievija piedzīvo ekonomisko un kultūras uzplaukumu, un Latvijas attīstība ir nesaraujami saistīta ar Krieviju
- Rietumu garīgi tikumisko vērtību sabrukums
- U.c.

Kultūras ministrija

Galvenie mediju patēriņa rādītāji

▪ **4 stundas un 48 minūtes dienā** – tik skatītājs pavadīja laiku pie TV 2016.gadā

- cittautiešiem TV ir galvenais informācijas avots
- vecuma grupā 65+ vairs 90% iegūst informāciju no TV (par notikumiem Latvijā)

▪ **74 % Latvijas iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 74 gadiem** pēdējā mēneša laikā lasījuši vai caurskatījuši kādu Latvijā izdotu drukāto preses izdevumu

- vecuma grupā 18-34 vairs 60% vairs neiegūst informāciju no preses (par notikumiem Latvijā)

▪ **Rīgā 76%, Latgales reģionā vismazāk – 65%** – mājsaimniecību ir pieejams internets

- vecuma grupā 18-34 ap 90% iegūst informāciju internetā (par notikumiem Latvijā)

Kultūras ministrija

Kuras ierīces Jums visvairāk pietrūktu, ja to atņemtu?

Kultūras ministrija

- Informācija mobilajās ierīcēs visur ir līdzī
- Mūsdienās ikviens var kļūt par mediju satura veidotāju

All this technology is making us antisocial.

Kultūras ministrija

Konstruētā realitāte

Uzzinām nevis pašu notikumu,
bet kāda sagatavotu "stāstu"

Kultūras ministrija

Piemērs realitātes konstruēšanai (dramatizēšanai)

- <https://www.youtube.com/watch?v=CAFJaXBI48M>

Kultūras ministrija

Medijpratība – kā GPS navigators

Kultūras ministrija

Medijpratība sabiedrības imunitātes stiprināšanai

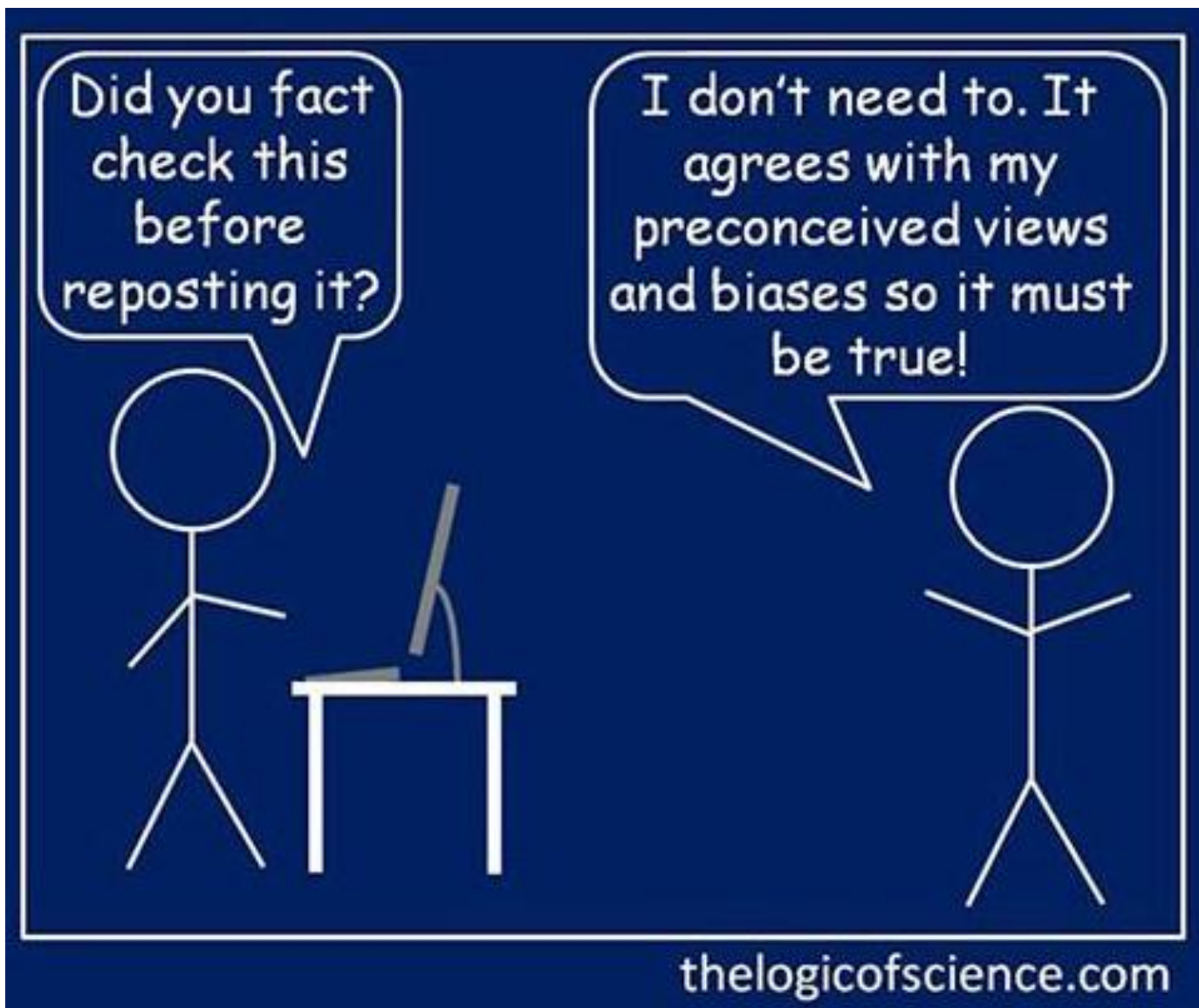
Kultūras ministrija

- **Kritiskā domāšana**
- Uzticamu informācijas avotu izvēle
 - daži “žurnālisti” veido publikācijas no lasītāju komentāriem
- Psiholoģisko faktoru apzināšanās

Kultūras ministrija

Kultūras ministrija

Dzīve informācijas filtru burbulī

Nesenie piemēri

Kultūras ministrija

HOW TO SPOT FAKE NEWS

CONSIDER THE SOURCE

Click away from the story to investigate the site, its mission and its contact info.

READ BEYOND

Headlines can be outrageous in an effort to get clicks. What's the whole story?

CHECK THE AUTHOR

Do a quick search on the author. Are they credible? Are they real?

SUPPORTING SOURCES?

Click on those links. Determine if the info given actually supports the story.

CHECK THE DATE

Reposting old news stories doesn't mean they're relevant to current events.

IS IT A JOKE?

If it is too outlandish, it might be satire. Research the site and author to be sure.

CHECK YOUR BIASES

Consider if your own beliefs could affect your judgement.

ASK THE EXPERTS

Ask a librarian, or consult a fact-checking site.

Kultūras ministrija

Mediju politikas rīcības virzieni

1. Mediju vides daudzveidība
2. Mediju vides kvalitāte un atbildīgums
3. Mediju nozares profesionāļu izglītība
- 4. Medijpratība**
5. Mediju vides drošumspēja

*Latvijas mediju politikas pamatnostādnes
2016.-2020.gadam un to īstenošanas plāns*

Kultūras ministrija

KM plāns medijpratības veicināšanai

- Latvijas iedzīvotāju **medijpratības pētījums** – šovasar būs rezultāti
- Izglītot medijpratībā:
 - LNB lasītājus
 - Publisko bibliotēku bibliotekārus
 - Pedagogus
 - Skolēnus un studentus (debates, audiovizuāls mācību līdzeklis)
 - Pašvaldību jaunatnes lietu speciālistus

Kultūras ministrija

KM plāns medijpratības veicināšanai II

- Atbalstīt mediju kritikas žanra attīstību medijos
- Iztulkot starptautiskās prakses paraugus par medijpratības jautājumiem
- Veicināt pieredzes apmaiņu un pārņemšanu

Kultūras ministrija

LŽA un BMIC medijpratības veicināšanas kampaņa “Ieguglē, pirms cepies”

Kultūras ministrija

Sabiedriskie mediji: Latvijas Radio

Ziņu portāla lsm.lv sadaļa Melu detektors Jaunākie materiāli un ziņas par tēmu Melu detektors

- 06.12.16 Melu detektors: Vai Raivis Dzintars saka patiesību par «miljonu izspiešanu» no valsts par «gudrona dīķiem» 6
- 30.11.16 Melu detektors: Vai Imants Parādnieks pārzina pieci.lv projektu un auditorijas datus? 18
- 22.11.16 Melu detektors: Vai Rīgas mēra kandidātam Ķirsim taisnība par dārgajiem «komunālajiem» pakalpojumiem? 9
- 19.11.16 Melu detektors: Vai bijušais VID ierēdnis Čerņeckis saka patiesību par amatpersonu deklarācijām? 1
- 15.11.16 Melu detektors: Vai ĀM saka patiesību par iedzīvotāju ienāku Latvijā, Krievijā un Ķīnā? 9

Melu Detektors - Ep13. - Inguna Sudraba, No Sirds Latvijai

PieciLV

11 965 skatījumi

Kultūras ministrija

Latvijas Radio: “Žurnālistikas oranžā kaste”

Krustpunktā

„Žurnālistikas oranžā kaste” - kas slēpjas mediju piedāvātajā informācijā?

Aidis Tomsons | 26. janvāris 2015, 13:06

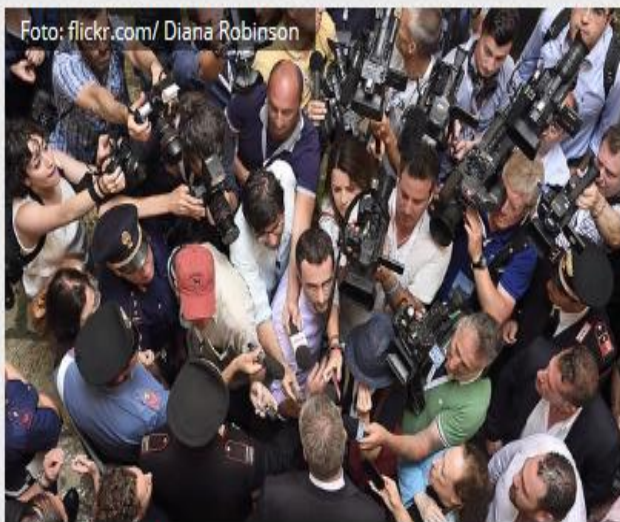

Foto: flickr.com/ Diana Robinson

Uzsākam jaunu rubriku raidījumā *Krustpunktā*. Turpmāk katra mēneša pēdējā pirmdienā vienu stundu veltīsim tam, kas notiek žurnālistikā un dažādos plašsaziņas līdzekļos. Mēs daudz runājam par politiku un ekonomiku, valdību un Saeimas darbu. Diemžēl jāatzīst, ka arī žurnālistikas jomā ne vienmēr viss ir tā, kā tam vajadzētu būt. Mēs zinām, ka sarežģītākās atbildes uz jautājumiem tiek meklētas lidmašīnu melnajās kastēs. Patiesībā tās ir oranžā krāsā... Raidījums „Žurnālistikas oranžā kaste” būs par visu, kas slēpjas tik zināmajā – mediju piedāvātajā informācijā.

Saistītie raksti

Mediji krievu valodā

[LSM.LV / Ziņu analīze](#)
ASV finansēts TV kanāls krievu valodā – Rietumu atbilde Krievijas propagandai?
29. novembris, 14:45

Iepriekšējie raidījumi

www.pilnadoma.lv

Par projektu Seminārs Konkurss Nolikums

P I L N A

D O M A

**Pilnā domā nav tukšas vietas
meliem un puspatiesībām. Vai
tu spēj pamanīt tukšās vietas?**

Kultūras ministrija

Melu teorija TV3

Nekā personīga jaunajā projektā "Melu teorija" atmaskos melus informatīvajā telpā

🕒 2016. gada 21. decembrī 15:34 ✍ Skaties.lv/Nekā personīga

💬 1 KOMENTĀRS

Foto: publicitātes foto

Kultūras ministrija

Nacionālais kino centrs

LATVIJAS FILMAS

FILMU KATALOGS SKATĪTIES SEANSI LATVIJĀ IZPLATĪŠANA NKC

Vēsture Filmas skolās Parādums Kontakti

Meklēt filmu vai personu

Rūpofa mantojums (2010)

KINO SKOLĀS

Metodiskais materiāls skolotājiem

Skatīties
filmas

Filmas
bibliotēkās

Latvijas filmu
katalogs

Latvijas simtgade

Hronikas

Kultūras ministrija

Latvijas Drošāka interneta centrs

- Lasāmgrāmata bērniem un mācību līdzeklis skolēniem
- Drošāka interneta diena

Vaifija skola

Lasāmgrāmata par internetu
5 - 7 gadus veciem bērniem

Pasaule tīmeklī

Mācību līdzeklis 5.-9. klases skolēniem

Kultūras ministrija

Citas iniciatīvas: Jāņa Poļa blogs www.ardomu.lv

Ar domu...

Dec 05
2016

Interneta propaganda Latvijā. 1. daļa - “Kas slēpjas aiz Nozagts.com?”

Desmit tūkstoši. Tik daudz interesentu iepazīnās ar manu pirmo publikāciju par dažādu interneta propagandas resursu aktivizēšanos Latvijā. 10000 ir

Kultūras ministrija

Re:Baltica pētījums

Kā nopelnīt naudu ar viltus ziņām →

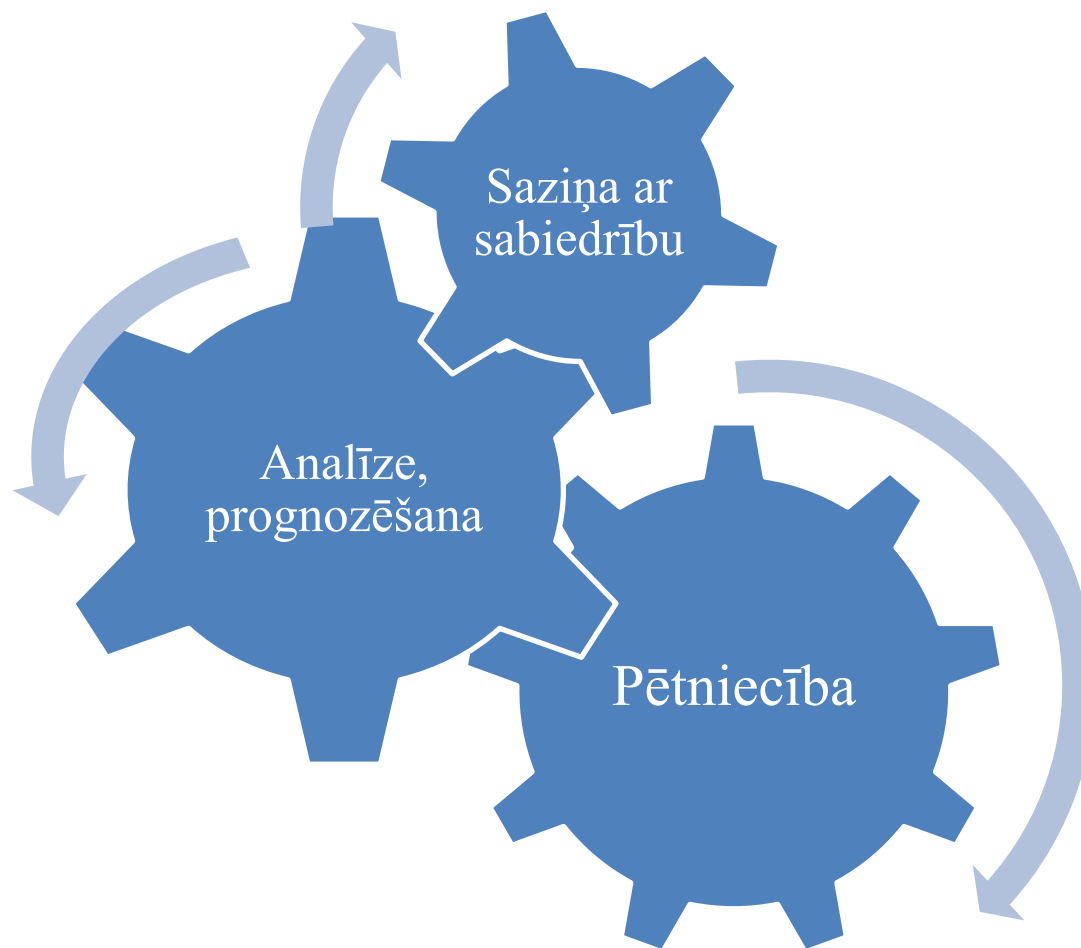
Inga Sprinģe, Sanita Jemberga, Re:Baltica
07.12.2016.

Aiz pseidoziņu portāliem Latvijas internetā pagaidām
vīd nevis partijas vai Kremlis, bet klikšķu paaudzes
biznesmeņi.

Kultūras ministrija

Humanitāro un sociālo zinātņu zinātņu ieguldījums

Kultūras ministrija

Klajā nākusi grāmata par jauniešu mediju lietošanas paradumiem Latvijā

2016-11-20

Media news

2016. gada 15. novembrī klajā nākusi filozofu Maijas un Ģirta Jankovsku grāmata “*Being There and Together. Media Habits of Teens in Latvia*” (Esot tur un kopā. Pusaudžu mediju lietošanas paradumi Latvijā), kuras izdevējs ir mediju aģentūra “Creative Media Baltic”. Grāmata ir balstīta pētījumā, kura mērķis bija nonākt pie padziļinātas izpratnes par to, kā veidojas tīņu pieredze saskarē ar medijiem, un it sevišķi internetu, kas ir galvenā mediju vide, kurā darbojas pusaudži. Pētījums ir īpašs ar savu interdisciplināro raksturu, apvienojot kvantitatīvo pieeju (veicot aptaujas ar pusaudžiem) ar padziļinātām intervijām un iegūtos datus pakļaujot filozofiskai analīzei, tādējādi atsedzot pusaudžu pieredzes struktūras, kas ir būtiski, lai spētu rast veiksmīgus veidus, kā ar mediju starpniecību uzrunāt šo auditoriju.

Sociālo mediju profils viengadīgam bērnam?

Kultūras ministrija

Veiksmi medijpratības stiprināšanā!

Kultūras ministrija

Paldies par uzmanību!

klinta.locmele@km.gov.lv